

er det vel sandt, at de nuværende Amtsråd just ikke have den ønskelige Sammensætning, men vi stræbe jo just i denne Tid at forbedre dem, og vi haabe, at de ville blive sammensatte paa en friere Maade, end hidtil er skeet. Derfor vi altsaa overgive Bestyrelsen af Skolevæsenet paa dette Standpunkt til Amtsrådene, saa troer jeg, at der blandt Andet vil vindes det derved, at Skolevæsenet vil komme til at staae Communen langt nærmere, end det hidtil har staaet. De Mænd, som nu besidde disse Stillinger, have staaet dem som et Appendix til deres andre Forretninger, og det er en bekendt Sag, at Amtsskoledirectionerne i Regelen ere ligesaa vel anseet som de gamle Amtsråd. Ved mit Forslag vilde, som jeg troer, ogsaa vindes det, at man ikke vilde stille Sagen saa kunstigt og, om jeg maa sige det, saa regelret som hidtil, man vilde lade Skolevæsenet udvikle sig paa en mere fri og naturlig Maade, man vilde indenfor Communerne eller indenfor Amtene fremkalde Mænd, som vilde søle sig opfordrede til fortrinligt at arbejde i denne Retning, og man vilde fremkalde en Interesse for Skolevæsenet i Communen, som nu i Almindelighed savnes og maa savnes, fordi Communerne ere saagodtsom aldeles udelukkede fra Indflydelse paa deres eget Skolevæsen.

Hvad dernæst Bestikelsen af Lærere angaaer, er det ingenlunde min Mening, lige saalidet som ved det foregaaende Punkt, at jeg her troer at opnaae det Bedste, som jeg ønsker ved en saadan Indretning af Rådsvet, thi, ligesom jeg mener, at Skolernes Bestyrelse nærmest opad mod Ministeriet bør samle sig i specielt sagkyndige Mænds Hænder, man kalde dem nu, hvad man vil, saaledes mener jeg ogsaa, at disse Mænd burde have Tilseende med Skolelærernes Bestikelse, og saaledes har jeg da tænkt, at, naar vi først havde disse Mænd, det vilde være passende, at Forslaget til Embedernes Besættelse udgik fra dem, medens derimod det frie Valg af Lærere blev overladt til vedkommende Communalbestyrelse eller Forstanderskab, men jeg har ikke troet det rigtigt nu at bringe saadanne nye Poster i Forslag, og derfor har jeg maattet holde mig til det nu Bestaaende og slutte mig dertil saa nøie som

muligt. Jeg vil, med Hensyn til denne Bestikelse af Skolelærere blot ganske kort antyde, at jeg finder det aldeles rimeligt og naturligt, at de Mænd, som sende deres Børn i Skolen, og som skulle lønne Lærerne, ogsaa faae en meget betydelig Indflydelse paa deres Ansættelse. Det sidste Punkt i Forslaget angaaer egentlig den private Industrie, det vil sige det private Skolehold omkring i Landet; jeg troer, at man kan love sig Meget deraf, naar man med Hensyn til Underviisningsvæsenet faaer noget friere Hænder, end man har havt hidtil. Jeg troer, at der vil opstaae private Foreninger, som ville interessere sig for Skoleholdet og selv grunde Skoler, og da finder jeg det naturligt, at man overlader slige Foreninger eller private Mænd selv at bestikke Folk til Lærere, som de ansee for at være duedige, thi jeg troer, at man forregner sig meget betydeligt, naar man mener at faae Skolerne bedst besatte ved alene at tage saadanne Mænd, som have gennemgaaet Seminarie-skolen og derfra ere blevne stemplede som duedige.

Cultusministeren: Jeg kan ikke tiltræde Lovforslaget, som det foreligger. Den første Paragraph gaaer ud paa at ophæve Amtsskoledirectionerne, hvem der er overdraget en Mængde administrative løbende Forretninger, og overlade dem til Amtsrådene, som kun sjældent holde Møde. Jeg anseer det ligefrem for umuligt for Amtsrådene at besørge Amtsskoledirectionernes Forretninger, saalænge ikke det hele Bestyrelses-system er undergaaet en væsentlig Forandring.

Hvad den 2den Paragraph angaaer, anseer jeg det for høist betænkeligt at overlade de meget indskrænkede Communer, Sogneforstanderskaberne, eller som det snarere skulde have været, Skoledistricterne, naar man vilde følge Forslagsstillere's Tankegang, at udøve saagodtsom en udelukkende Indflydelse paa Besættelsen af Skolelærerembedet. Jeg skal bemærke, at den Dplysning, som Staten efter Grundloven skal tilbyde alle Statens Borgere, og navnlig den Dplysning i Christendom, som under den nuværende Lovgivning skal tilveiebringes for alle til Folketirken hørende Børn, er ikke og kan ikke blive et Sogneanliggende.

Det, som dog i Hoversagen medfører, at